

Metsässä hyvä

Energiapuukauppa 24.8.2022

Sisältö

- Puumarkkinatilanne
- Mhy Pyhä-Kala energiapuutoimijana
- Puukaupan alkeet
- Korjuukohteiden valinta
- Puukauppatilitys
- MHY:n rooli puukaupassa

Mhy Pyhä-Kala

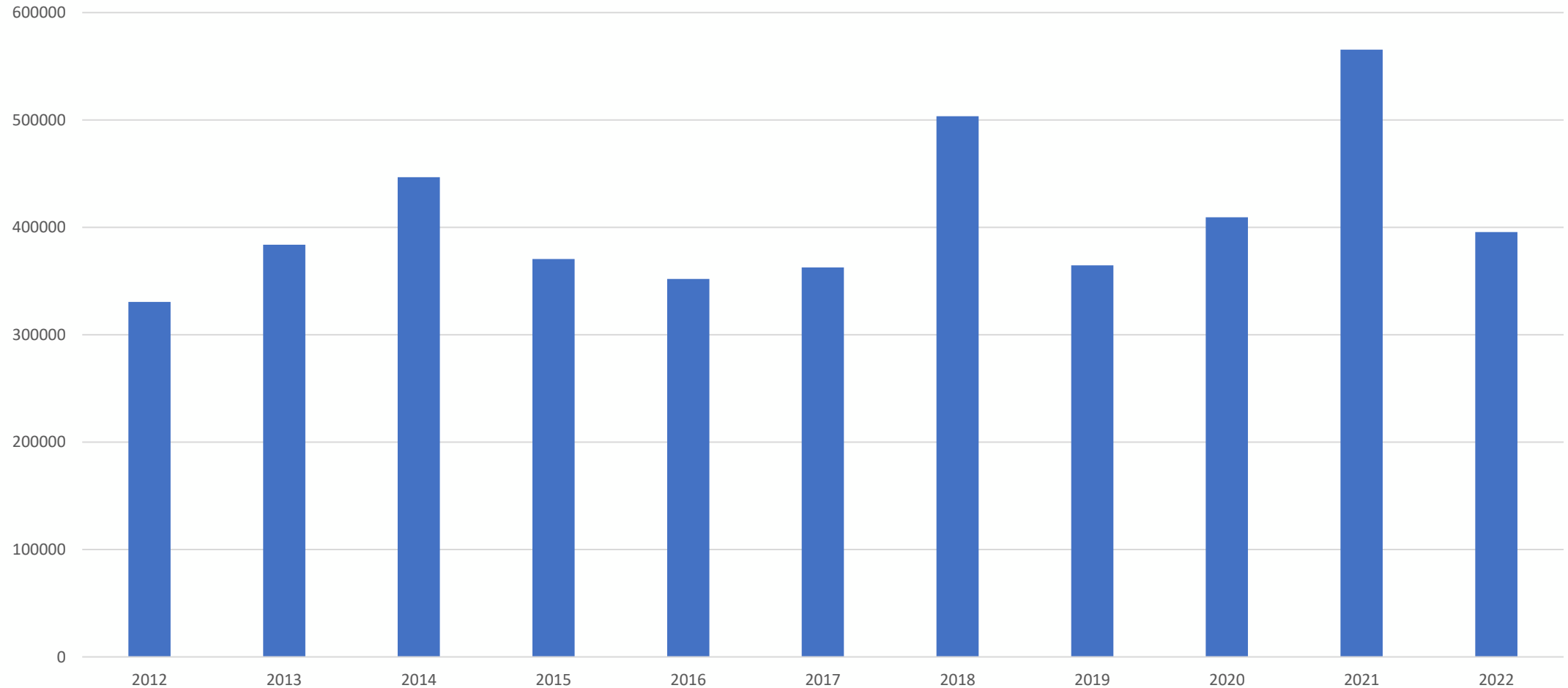
- Toimii 12 kunnan alueella
- Kahdessa jokilaaksossa
- 7300 jäsentä
- 43 toimihenkilöä





Leimaukset 1.1.-31.7.

Leimausmäärä on -3 % 2010-luvun keskiarvoon nähden ja – 30 % viime vuotta jäljessä





Valtakirjakaupan myynti 1.1.-31.7.

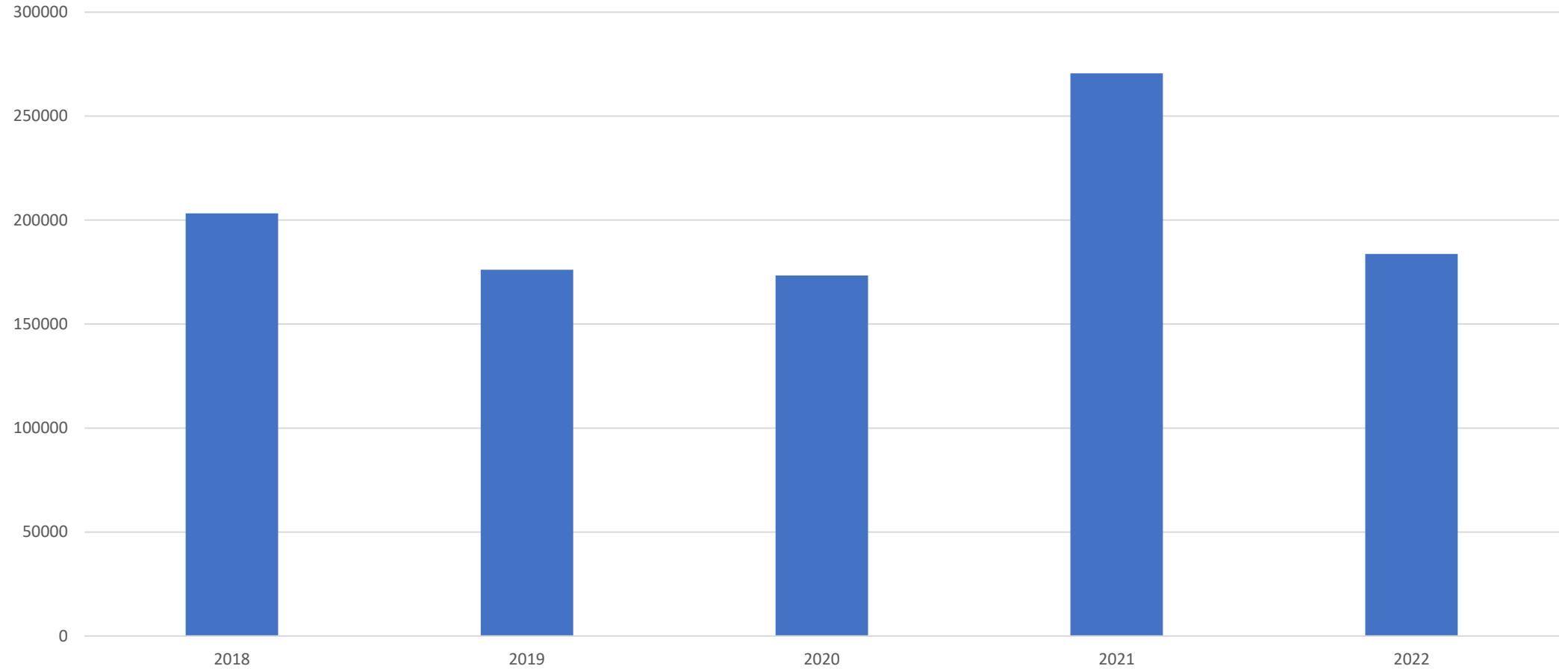
Ero verrattuna vuoteen 2021:

Valtakunnalliset kauppamäärät: - 22 %

Pyhä-Kalan kauppamäärät: - 32 %

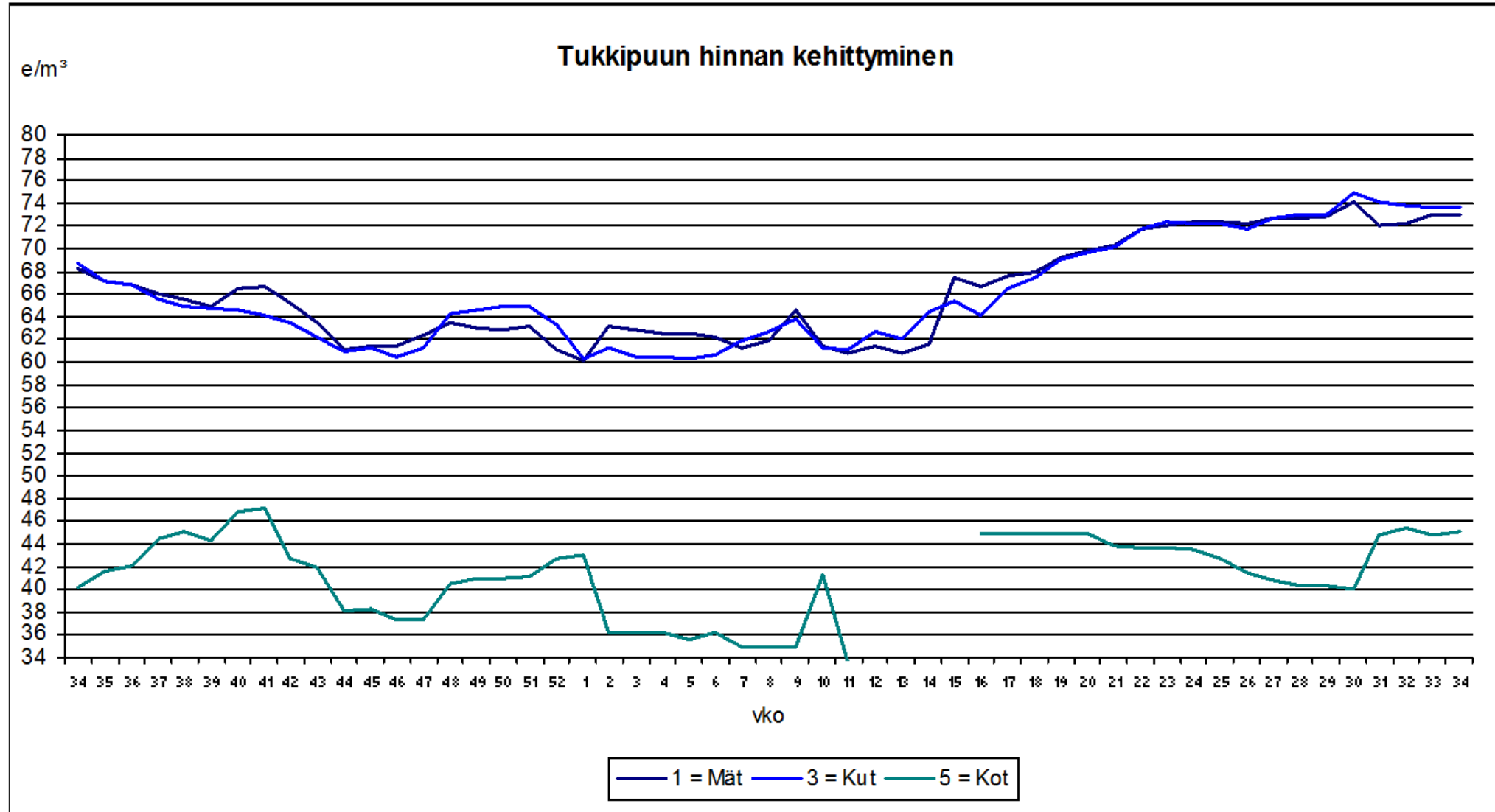
Pohjois-Pohjanmaan kauppamäärät - 37 %

<https://www.mtk.fi/metsateollisuuden-puukauppatilastot>





Tukin hinta päätehakkuulla tasaantunut kesän aikana KUT 74 €/m³ ja MÄT 73 €/m³, kun vuosi sitten 69 €/m³





Puumarkkinoista:

Puumarkkinoilla ristiriitaiset tunnelmat:

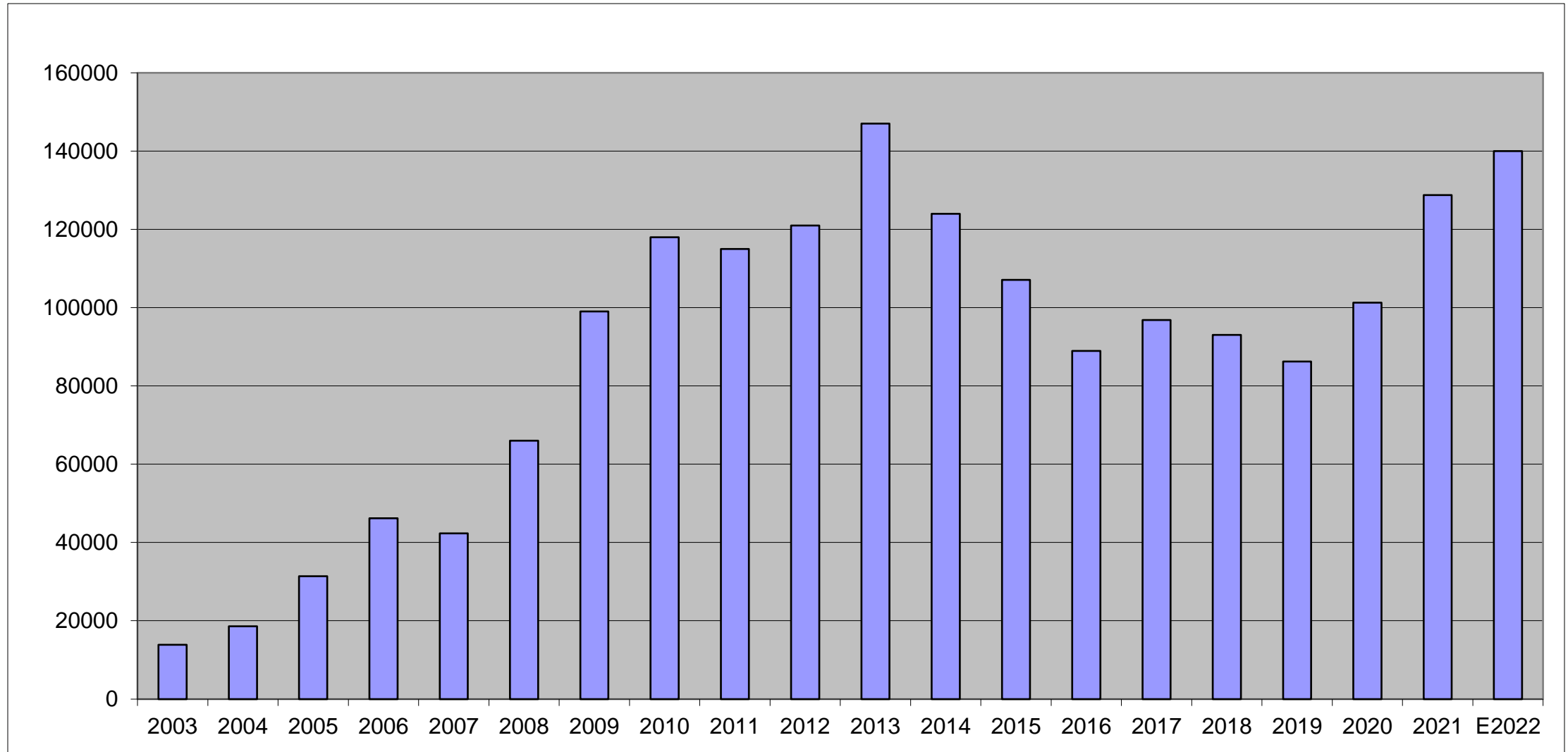
Toisaalta hintataso hyvä, mutta se ei tunnu riittävän metsänomistajille

Lähiajan näkymät ovat hyvät metsänomistajan näkökulmasta



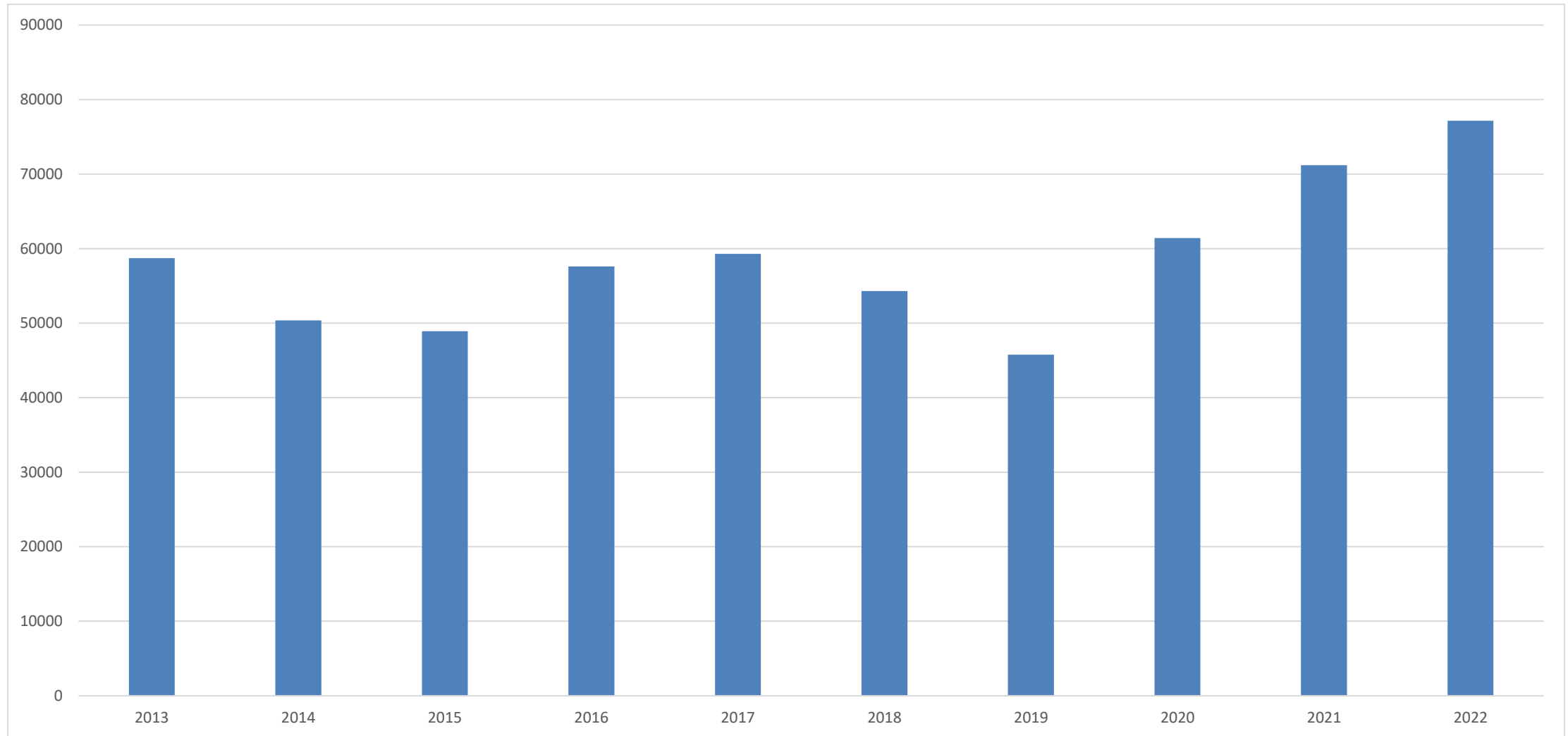
Metsäenergia MHY Pyhä-Kalassa

Energiahakkeen toimitukset kalenterivuositain, MWh



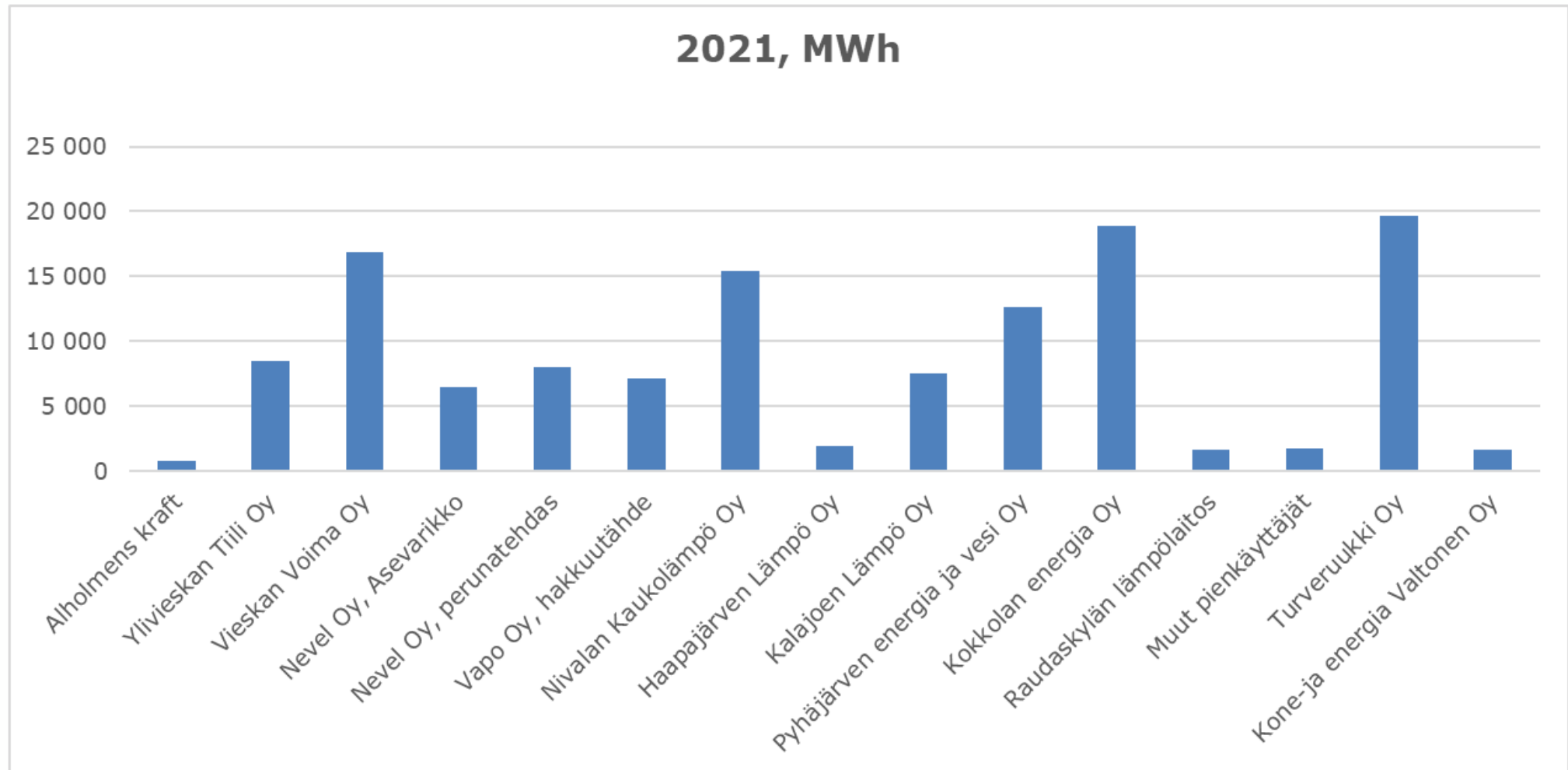


Energiapuutoimitukset tammi-heinäkuu

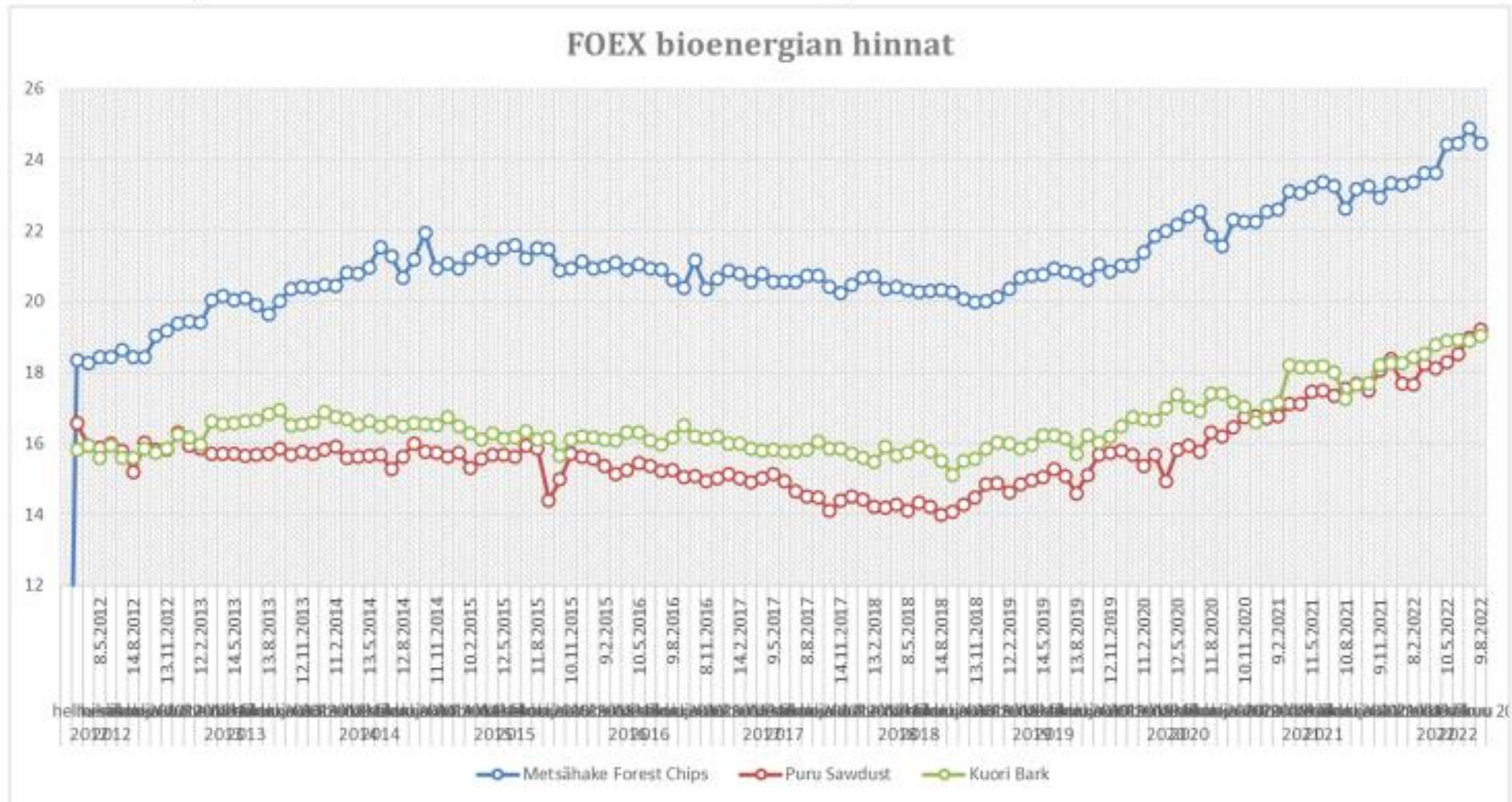




Asiakkaat ja toimitukset vuonna 2021 (MWh)



Puupolttoainemarkkina





Markkinatilanne



Metsäenergian kysyntä kasvanut erityisesti viimeisen vuoden aikana

- Päästöoikeuden hinta
 - Vihreä siirtymä
 - Sähkön hintakehitys
 - Kohonnut fossiilisen energian hinta
-
- Kysyntä näyttää kehittyvän positiivisesti myös lähivuodet. Uusimpana ajurina huoltovarmuus. Haastetta tuo kannattavuus, urakointikulut nousseet voimakkaasti viime kuukausina.
 - Käytännön haasteena myös rahoitus kun energiapuumääriä olisi mahdollisuus kasvattaa merkittävästi.

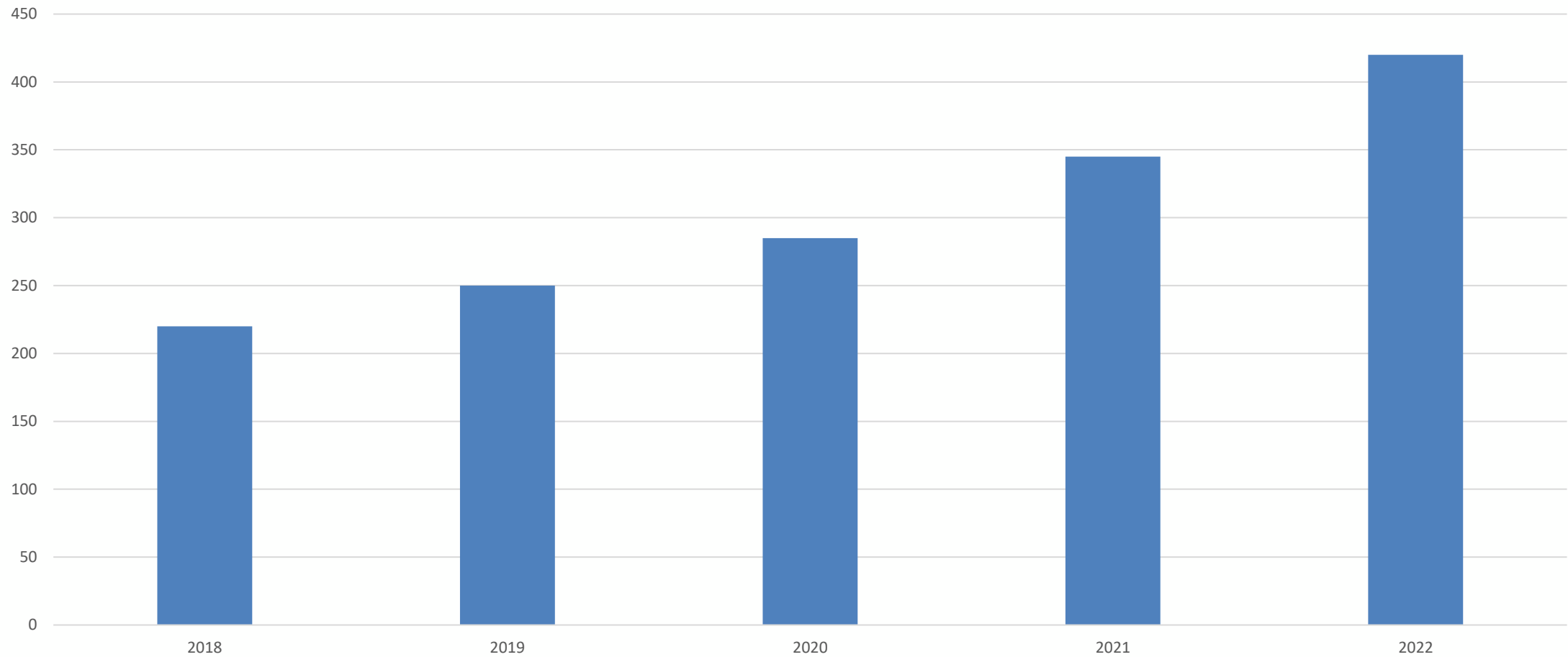
Energiapuun hankintalähteet

- Latvusmassa
 - Hankintakauppana 3 000 m³
 - Mhy:n korjuu 20 000 m³
- Kokopuuranka
 - Hankintakauppana 15 000 m³
 - Mhy:n korjuu 6 000 m³
- Karsittu ranka
 - Hankintakauppana 6 000 m³
 - Mhy:n korjuu 18 000 m³

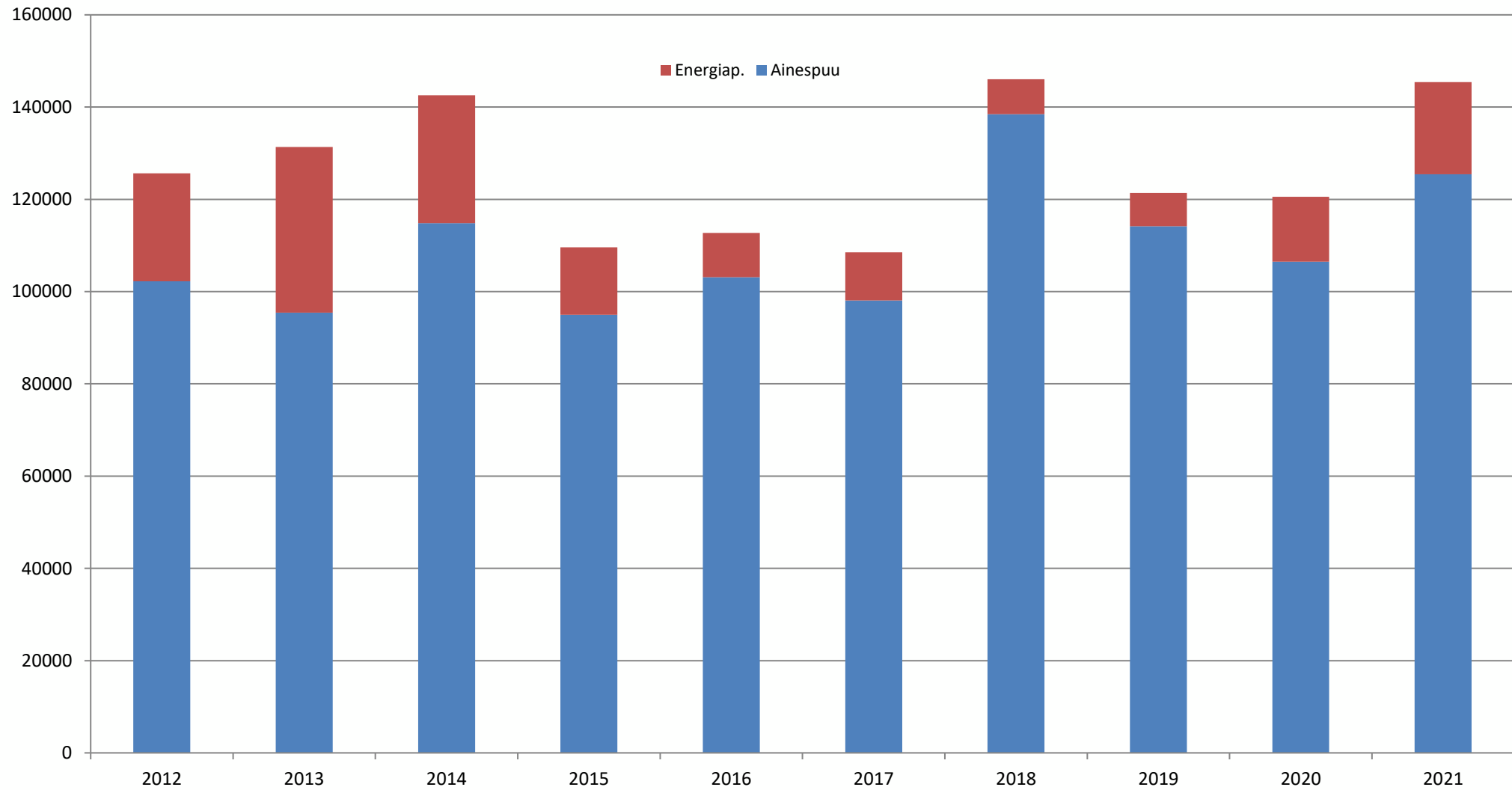




Latvian mass, ha



Korjuupalvelu, m3



Haketus ja logistiikka

- ✓ Yli 90 % energiapuusta toimitetaan valmiina hakkeena voimalaitokselle, loput karsittuna rankana tai luovutetaan tienvarresta
- ✓ Hake tulee läheltä käyttäjää, keskimäärin noin 40 km kuljetusmatkat
- ✓ Monipuolinen kalusto haketukseen ja murskaukseen.
- ✓ Haketusurakoitsijoita 3 kappaletta, hakkureita 4





Puukaupan alkeet

Puukauppa ja metsänomistaja

- **Irtaimen omaisuuden kauppaa**
- **Varsinaista lainsäädäntöä vähän**
 - Oikeustoimilaki ja kauppalaki
 - Suomessa vakiintuneet ja turvalliset muodot
- **Kirjallinen sopimus**
 - Kaikkien osakkaitten suostumus
 - Valtakirja tai kaikkien allekirjoitukset (esim molemmat puolisot)
 - Yleinen käytäntö kuitenkin usein poikkeaa tästä
- **Yleiset sopimusehdot**
 - MTK:n hyväksymä suositus, firmoilla omat mallit

Puukauppa ja metsänomistaja

Pystykauppa

- Ostaja vastaa puiden hakkuusta ja ajosta
- Metsänhakkuuoikeuden myynti = irrottamisoikeus
- Myydään ns leimikko (puut rajatulta alueelta)
- Ostaja maksaa myyjälle ”kantohinnan”

Hankintakauppa

- Myyjä vastaa puiden hakkuusta ja ajosta sovituille varastopaikalle
- Ostaja maksaa myyjälle hankintahinnan (=kantohinta+korjuukulut)

Käteiskauppa

- Myydään valmis puuerä



Valtuudet puukauppaan

- **Kauppasopimuksen allekirjoittaminen**
 - Puolisot yhdessä
- **Yhteisomistustiloilla oltava tarkkana**
 - Tilaa hoitavalla yleensä valtuudet
 - Valtakirjat oltava ajan tasalla (valtakirjamalli)
 - Hiljainen hyväksyntä, jos kukaan ei moiti menettelyä
 - Lesken eläessä usein hän on allekirjoittaja
- **Myyjä vakuuttaa omistavansa kiinteistön tai olevansa oikeutettu yksin tai yhteisomistajien valtuuttamana allekirjoittamaan sopimuksen.**

Pystykauppa ja metsänhakkuusopimus

Kaupan kohteena on...

- maastoon rajattu hakkuualue, eli leimikko
- tai metsäsuunnitelman kuviot

Kauppakirjaan merkittävä kuitenkin aina oikeat...

- karttakuviot
- pinta-alat
- hakkuutavat





Tiet ja varastopaikat korostuvat energiapuukaupassa

- Ostajalla on oikeus käyttää korjattavien puiden kuljettamiseen myyjän teitä ja maa-alueita sekä niitä yksityisteitä, joissa myyjä on osakkaana
- ongelmia tulee mikäli myyjä ei olekaan metsätien osakas
- Puiden kuljetuksesta koituvat vauriot
- märkä syksy ja kevään kelirikko kriittisiä aikoja
- ajokoneella tielle nouseminen aiheuttaa herkästi vaurioita (pinot tulisi kasata metsän puolelta)

Vahingonkorvauksista

- Mikäli ostaja ylittää sopimuksen mukaisen hakkuuoikeutensa ja hakkaa sopimukseen kuulumattomia myyjän puita, vahingon määräksi katsotaan luvatta hakattujen puiden hinta kaksinkertaisena (=sopimusrikkomus)
- Mikäli ostaja hakkaa erehdyksessä tilusrajan takana olevia naapurin puita, on kyseessä vahinko, joka korvataan todellisena (ei puiden hintaa kaksinkertaisena)

Energiapuukohteiden valinta



- Korjattavissa normaalien kesäkeliä aikana (rekka varasto)
- Kohteen tulee olla normaalilla ketju motolla korjattavissa. Kohteen tulee olla selkeä ensiharvennus, eikä viivästynyt taimikonhoito.
- Poistettavasta puustosta noin puolet on jo kuitupuukokoista ja poistuman keskijäreys on vähintään 50 l/runko.
- Myös alle 50 litraisia energiapuukohteita (viivästyneet taimikonhoidot) korjataan kokopuukorjuuna kaivinkoneen giljotiini käsittelynä.
- Leimikon tai vierekkäisten leimikoiden kokonaiskertymän tulee olla vähintään 150 m³ (korjattavissa samalla lavettisiirrolla ja varastot samalla tiellä)
- Kohteen ei välttämättä tarvitse olla kemera-kelpoinen, kunhan muut ehdot täyttyvät.
- Tarjotaan mo:lle ennakkoraivausta aina kun se laadukkaan jäljen ja tehokkaan hakkuun kannalta on tarpeellista.



Energiapuukaupan tilityksistä

- Korjuupalvelun korjaamissa leimikoissa kemeratuet haetaan nykyään pääsääntöisesti mhy:lle ja myyjälle maksetaan ns kantohintaa.
- Metsänomistajalle maksetaan kuutiohinta korjuun päätyttyä 50 vrk
- Hankintakaupoissa myyjälle maksetaan haketuksen jälkeen, osa kaupoista on sovittu hakekuutiohinnalla ja osa kiintokuutiohinnalla
- Mhy:n korjaamista latvusmassoista maksetaan myyjälle kiintokuutiohintaa vaakan tai haketuksen perusteella
- Rahaliikenne on hidasta ja yksi pullonkaula määrien kasvattamisessa



MHY:n rooli
puukaupassa



Puunmyyntisuunnitelma

- Maastotyöt, leimikon rajausta, luontokohteiden ja säästöpuiden huomioiminen
- Uudistusmenetelmän valinta
- Puumäärä- ja hinta-arvio
- Metsänkäyttöilmoitus
- Helpottaa kilpailuttamista
- Jäsenille maksuton

Puukauppatoimeksianto eli valtakirjakauppa



- Tarjouspyynnöt kaikille alueen puunostajille
- Tarjousten vertailulaskelmat
- Katkonta-aineisto tarjousten vertailussa
- Perusteltu suositus ostajasta ja kauppamuodosta
- Kauppasopimuksen teko
- Korjuun ja mittauksen valvonta että kauppa toteutetaan kauppakirjan ehtojen mukaan mm katkonnalla osalta
- Mittaustodistuksen hyväksyminen
- Metsänomistajan oikeusturvasta huolehtiminen
- Puunostaja on aina ammattilainen, ammattimaisia puunmyyjiä on harvassa
- Mhy myy valtakirjalla noin 600 000 m³/v, eli noin 65 % leimausmäärästä ja 45 % kaikista yksityismetsien puukaupoista toimialueella

Katkonnan seuranta

- Kaikista valtakirjakaupoista ja hakatuista leimikoista tallennetaan ostajittain puutavaralajeittain määrä- ja hintatiedot mhy:n tietokantaan.
- Mhy:ssä kerätään ostajakohtaista tietoa siitä, kuinka kannattavasti puut on katkottu
- Aineistoa hyödynnetään puun ostotarjousten vertailussa ja katkonnan seurannassa
- Käytännössä aineiston perusteella voidaan ennustaa eri puunostajien katkonta kilpailutettavassa leimikossa, kun tiedetään puumäärät, hakkuutapa ja poistettavien puiden litrakoko

Korjuupalvelun rooli puukaupassa

- MHY:n korjuupalvelu on puukaupan yksi vaihtoehto jonka taustalla on ajatus lisätä kilpailua
- Mhy hoitaa puunkorjuun metsänomistajan puolesta
 - Puun välitystoimintaa
- Puu myydään tienvarsihinnalla tai tehtaalle toimitettuna
- Ainespuun osalta puut luovutetaan tienvarressa Pohjois-Suomen Metsämarkkinat Oy:lle
- Metsänomistaja saa kantohinnan (tienvarsihinta-korjuukulut)



Korjuupalvelun rooli puukaupassa

- Alueneuvoja pyytää tarjouksen korjuupalvelun hankintaesimieheltä ja vertailee sen yhtenä muiden joukossa
- Aina ei ole kilpailukykyinen, mutta palvelu muodostaa tärkeän ”perälaudan”
- Korjuupalvelu hoitaa paljon mm ojitusalueiden hakkuita ja muita harvennuksia sekä infrahakkuita
- Korjuupalveluleimikoiden keskikoko 330 m³, kun pystykaupalla myytyjen leimikoiden keskikoko on 620 m³.
- Korjuupalvelun määrä 7 % kokonaiskorjuumäärästä

An aerial photograph of a dense forest with a mix of green and yellow-green trees. A large, semi-transparent circular overlay covers the left side of the image. The text 'Kysymyksiä?' is centered within this circle, with a horizontal line underneath it.

Kysymyksiä?

3/24/2022